

Neštepeno
Poprijéta Devica Marija

IV letni tečaj, 8 št.

1908. avg.

Zmozsna
Gospá Vogrszka

POBOZSEN MESZECSÉN LISZT.

Reditel:

Bassa Ivan plebános vu Bogojini.

Vszebina.

Lenarsich Mirkó: Vu nebo vzetjé Bl. D. M.	225
X.: Pravi dom	229
Szlepecz Ivan: Daritev szv. mese	230
sj.: Szlatko ime Marije	238
szj.: Szkvarjena krv	241
Klekl Jozsef: Császt szv. Jozsefa	246
Drobis. — Posta.	

**Ki ne dobro, ki je vees, ali menje dobo
sznopiesov, naj mi naznani! Vsza pizma k
meni, vu stamparijo nikaj!**

**Ki sesé liszt dáblati, naj za njega dve
koroni posle na ime: Bassa Ivan plebanos
vu Bogojini (Bagonya, Zalamegye) ali naj
onomi dá, od koga liszt prekvzeme vszaki
meszec.**

**Sziromáki, ki nemorejo zdaj vcsaszi
plácsati, kak vszako leto, tak i letosz lehko
po veeskrátnih sumah, ali pa, kda bodo
meli, naednok plácsajo!**

Csiszti dohodki liszta sze obrnejo na zidanje ednoga
szamosztana (klostra) v krajini Szłovenszkoi na Vogrszkom.

Preminocse leto je osztalo nanjega 300 koron. Zdaj
zse mámo 1100 koron i interes.

NEVTEPENO POPRIJETA DEVICA MARIJA

ZMOZSNA GOSZPÁ VOGRSZKA. — POBOZSEN MESZÉLISEN LISZT

REDITEL:

BASSA IVAN

PLEBÁNOS

Vu Bogojini (Bagonya, Zalam.)

Prihaja vszaki meszec. Cena 2 koroni, v Ameriko tri.

Vu nebo zétje Blajzsene Device Marie.

Na dén vu nebo zétja Bl. D. Marie szvéta Mati Cérkev vu evangeliumi dá estéti, ka kak je Gospon Jezus Krisztus vu hizso Lázára sztopo ino szesztra Lázára. Maria, poszlúsala mile recsi Zvelicsitela, Mártha sze pa za telovna szkrbi. Mártha od

dosztih del obrezsena govori : Goszpodne jeli ne máras, ka je szesztra moja mené osztavila szamo davoriti ? (Lükács 10. 40). Tak je mogla govoriti Bl. D. Maria száma szebi, gda je vidila, ka szamo njéna dűsa dicsi goszpodnoga Bogá, telo je pa esese vu grobi bilo : Goszpodne jeli naj szamo tebé moja dűsa dicsi ? Povej dñnok mojemi téjli, stero je esce vu grobi, naj sze obűdi ino naj mi pomága tvojo zmozsnoszt vhaliti !“ Ino na to prosnujo je Goszpod Bog govorio, ino tejlo Bl. D. Marie gori zbűdo, zdűsov zjedino. Tak je te telo Bl. D. Marie vu nébo zéto, to je vcsenjé iz nemotlive Szvéte Materé Cérkvi.

Premislávamo szi záto :

1. od vnébozétja Bl. D. Marie ;
2. od one lepote, kak je Mati Bozsja vu nébi gori prijeta bila.

Cela neba sze zveszeljom napuni, gda drági Jezus szvojo Mater zsivo vu nébo pela na vekivecsno diko : Té szo sze raduvali vszi szini bozsi (Joh. 38. 7.) Vszi nebeszki prebivajci túniháju szvoj thronus ino sze fkűp vu réd szprávijo, od groba Bl. D. Marie do vizsike nébe vu rédi sztojijo, naj med njimi ide vu nébo Mati Bozsa. Ali nej szamo nebeszki Korusi, Angeli, ino Szvetci nego szam Szin Bozsi pride grobi szvoje lűblene Matere, naj telo njéno vu veszeloj procesziji vu nébo pela, naj njoj pokázse meszto, stero je bilo za njo pripravleno od zacsétka szvejta. Na recsi sziná Bozsega sze ozsivi mrtvo telo Bl. D. Marie, ino primle jo za desznico ino péla ujo vu vekivecsno diko“ „telo njeno je szvetlo kako szunce, lejpo kak meszec (Visz. peszen. 6. 9.) ino té zacsnejo nebeszki koruske igrati, nebeszki seregi veszélo szpevati ino szprehájajo proti nebészam. Vu toj veszeloj proceszii sze najdejo sztari patriarki, ino proroki, szvéti Apostolje prvi Manternik szv. Stevan, vszi Szvétci, vsza neduzsna deca, szvi junaki ino devojke, steri „szo kralici edno novo

peszen szpevali, stere je niscse drügi ne mogo szpevati“ kak junaki ino dovojke.

Na szlednje ide Maria pelana od szvojega lüblénoga Sziná, kateri pela vu nebeszko diko. Ka szamo neba lepoga imenitnoga ima, tam je bilo vsze, gda Kralica Mébe szvoj thronus vu poszesztvo zéti hocse. Ka je lepota ino parádia etoga szvejta proti etomi veszelji proti etoj lepoti. Ni teliko ne, kak grdo blato proti ednomi volikomi küpi zlatá.

2. Ali to je bil szamo zacsétek gorizétja B. D. Marie. Koronüvanje, postenje szkazanje escse zdaj pride. Na glasz etak szpevajocsih: „Odprite vasa vráta kralovje, naj bodejo odpreta, ár notri ide Kralica odicsenoszti“ (Zsolt 23. 7. 9.) sze odprejo vráta nebeszka, ino lübéznive ocsi Marie, stere szo sze pa na etom szvejti od zsaloszti nialo ne odtopile, obrprvim zaglédnejo nebeszko veszelje. Ino té vu nébi te celi sereg nebeszki Szvétcov pozdravla Mario z-veszelim odicsenim glászom: Salve Regina: zdrava bojdi Kralica“ „nasa Kralica bojdi pozdrávlena. Tak jo pozdravljajo vszi Manterniki, tak jo pozdrávlajo vszi; pozdravljenje vszigdár bole glasznovitno posztane, zsé doszegne do Angelov, do Kerubov, de Szerafinov, vszi njo zponiztjov pozdravljajo kako Kralico Angelov.

So pozdravljanji na edno minuto glasz pobegne ino cela-neba csáka, ka de zdaj godilo: Maria sztoji pred szvetim Trojsztvom: pred Ocsom, Szinom, szvétim Dúhom Ino te njo pozdravljajo tri bozsanszke Persone „Salve: zdrava bojdi csih moja, pozdrávlena bojdi moja lüblena mati, pozdrávlena bojdi moja zarocsnica“; na te recsi cela néba escse ednok veszelo govori „Salve Regina“ ino B. D. Marie glávo korunüjejo, kak kralico nébe. Zdjaj je dobila néba Kralico zemla pomocsnico. Ino ki koli de imo szrecso Mario vu nebészaj glédati, de njoj szpevo „Salve Regina“ na veke.

Mi tüdi vszi moremo tak bezsati, kak nász szvéti

Pavel Apostol opomina, ka zadobimo korono, ka naj szi lohn zasluzsimo, steroga zadobijo oni ki Bogá lúbijo. „Hodimo záto mi na onoj voszkoy poti, stera na zsvljenje pela“ (Math. 7. 13.) Blodnoszt je na onoj súrkoj poti hoditi, stera na szkvárjenoszt pela, ár tá pot je zse na etom szvejtí túdi zbrítkosztjov puna, ino níksega vüpanja neima na vecsno veszelje, uego szamo bojáznoszt vekivecsne szkvárjenosztli, bojaznosztli je puna ta pot, ka blajzsensztvo lejko szako minuto zgübi. Bogábojecsemi csloveki pa govori Szvéti Pavel: „Trplenje etoga zsvljenja sze nemrejo vküp príglíhati zbodocsnov odicsenosztjov stera sze nad nami vö szkázse“. Hodmo z potrplivosztjom na tesznoj poti, ár krátko je zsvljenje, vekivecsno je blajzsensztvo, mali szo trüdj, veliki obilen lon.

Lenarsich Mirko.

Pravi dom.

Kak potnik potujem, ne inam mira,
Dom tibi szi iscsem, ne najdem szi ga,
Pa sztoplem pa lecsem pa klicsem za njim
Pa, ki me poszlúhsajo, milim sze jin :
Glej, eti szo gore, kde bliz' je nebo ;
Glej, tú szo dolovje, kde rozsce cveto ;
Pogledaj szi gozde, vu njih je mirno,
Potoke sümécse, pri njih je hladno ;
Hod' znami na morje, siroke polé.
Vu ednom, al' drúgom dovolis szreé !
Pa sztoplem, pa gledam pa klicsem za dom,
Pa vidim, da sztavo sze nikdar ne bom.
Za mirom na zemli zaman hrepenim,
Prav mirno veszélje zasztanj szi zselim.
Tam gori, vu nebi, tam pravi je dom,
Kde mir i veszélje le naisel szi bom.

X.

Daritev szv. mese.

Szpreobrnjenje ali podigávanje.

Szv. mese ete gbávni tal sze za „szpreobrnjenje“ imenüje, ár je vu tom prihájala ona minuta, gda sze gorialdüváno krüh i vino na Krisztusovo isztinszko telo-i krv szpreobrné, naj bi nase düse z nebeszkov jesztvinov na zsitek vekivecsni nahráno. To szpreobrnjenje pa vszemogocsne recsi nevidocsega popa Jezusa Krisztusa dogotovijo. Ár on szan je, ki szebé pri mésnih oltárah gorialdüje ; záto mésnik ober krüha i vina rávnok one recsi právi, stere je pravo Jezus pri szlednjoj vecsérji, gda nam je Oltárszko Szvesztvo nasztavo. Naj bi nájmre Jezusovo pri szlednjoj vecsérji dáno zapoved szpuno, szpomené sze mésnik z Krisztusove szmrüi ino sze k Bogi zdiháva, naj bi on blagoszlovo i za prijétnoga vsino ete áldov, steri nam naj gráta telo i krv njegovoga nájlüblenesega Sziná Jezusa Krisztusa. Po tom pa med prszte vzeme hostio, prekrizsi jo i právi : „Ki je on dén pred szvojin trplenjon vzeo krüh vu szvoje szvéte roké i zdignovsi szvoje ocsi na nébo k Tebi szvojemi vszemogocsnomi Ocsi i Bogi z ednim Tebi hválodávajocsi blagoszlovo ga je, vlomo i dao szvojin vucsenikan govorécsi : „Vzemte i jejte z etoga vszi : ár je eto moje telo.“ Po

tom pa z rokov kelih krizsa govorécsi! „Z priszpodobnim tálon pa po vecsérji vzemsi vu szvoje szvéte roké ete predicseui kelih, Tebi hválo dávajocsi blagoszlovi i dá ga szvojín vucsenikan govorécsi: Vzemte i pite z toga vszi: ár je eto kelih moje krvi, novoga i vecsnoga testamentuma, szkrovnoszt vere, steri sze za vász i za vnoge prelejí na grehov odpüscsenje.“ I na té recsi sze zgodí ta nájvéksa csüda: od proroka naprepovedani esishti áldov, Goszpod nébe i zémle Jezus Krisztus vu onom odicsenom teli, z sterin je od mrtvih gorisztano, sztopi doli na oltár, naj bi sze szvojemi nebeszkomi Ocsi za nase zvelicsanje znova gorialdüvao. Od szvéte sztrahote ponávlajocsi Jezusove ete recsi: „To csinte na moje szpomínanje“ sze globoko nanízi, naj bi pod krühsnim i vinszkin kepon nazocsnoga Zvilicsitela lüdsztvo tüdi vidlo i molilo i po tom zaprva hostio i za tém kelih vizzoko pozdigne. To povzdígávanje naj nász opomina na to, kak szo Krisztusa na krízs rázpnoli.

Albuberk Álfonz, morszke vojszke voditel, gda bi ednok vido, ka nazgruntano velki válovje njegov hajov szentá lücsajo i ne je meo zse níksega vüpanja, ka bi sze z szvojimi vojákami od gvüsnoga potunetaja odszlobodo, te je edne na hajovi bodocse zszeszke neduzsno dete vu szvoje roké zgrabo i njé vizzoko zdignovsi eta ja kricsao: „Csi szmo mi zse za volo nasih grehov ne vredni, Goszpodne, kí bi nász poszlühno, zgledni sze szmíleno na eto neduzsno detece i ne daj, ka bi nász válovje zalezali!“ I ka sze je zgodilo? Vihér sze je ftisao, oblácsna néba razvedrila i vszi szo sze szrecsno odszlobodili. Csi je zse edno neduzsno cslovecse dete pri Bogi takse szmílenje naislo, njegovo szrditoszt ftisalo: kem bole nam vsza eta zagvüsa szan Szín bozsi, gda njega pod krüsnim kepon po rokáh mésnika podígnemo?

Po podígávanji.

Gda je pop vu sztáron zákoni na zláton oltári disécsi áldov notriszkázao, dokecs sze je disécsi temjén na vizzino zdigno, on je vu tiho poboznoszt zalezáni proszo Bogá, naj bi té áldov prijétno gorívzeo. Z priszpodobnim tálon gda szo sze gorécsi áldovje notriszkazsüvali, dokecs

sze je áldovna sztvár vu ognji zgorela, pop pa lüdsztvo szo na tihoma bogámolili. Tak csini telikájse mésnik, gda po podigávanji tri lepe molitve moli na szpomiu Krisztusovoga razpnenja z raskljenjenimi rokámi :

„Za toga volo mi tvoji szlugi i tvoje szv. lüdsztvo tüdi szpomenovski sze tak z blázsenoga trplenja i od mrtvih gorisztanenja onoga Krisztusa, Sziná tvojega i Goszpoda nasega, i telikájse z njegovoga odicsenoga vnébozasztopenja goraldüjemo tvojemi szlávnomi Velicsánsztvi z tvojih dárov ete csiszti, szvéti i neoszkrunjani áldov, krüh szvéti vecsnoga zsvljenja i kelih vecsnoga zvelicsanja.“

Eti mésnik vküpszklene szvoje roké i dale moli ;

„Na stere sze z pomirjenim licon zgledni i vzemi prijétno, kak szí prijétno vzeo dáre pobožsnoga sziná tvojega Abela i áldov Ábraháma ocsáka nasega, i steroga ti je notriszkázao tvoj visesnji pop Melkizedek, te szvéti áldov, te neoszkrunjani áldov.“

Po tom sze mésnik globoko nagnovski právi :

„Ponizno te proszimo, vszemogocni vecsui Bozse zapovej, naj bi sze eta po rokáh szvétiáh angelov tvojih na tvoj preodicseni oltár vneszla, pred lice tvojega bozsánszkoga Velicsánsztva, naj bi vszi (eti mésnik küsne oltár), ki bodemo z etoga oltára telo i krv preszvétoaga Sziná tvojega vsivali, bi sze zevsen nebeszkin blagoszlovon i miloscesov napunili. Po onom Krisztusi Goszpodi nasem. Amen.

Szpomin szpreminocsih

Zlátovüsztni právi, ka ona návada da sze pri mesi z preminocsih szpominamo od apostolov szhája govorécsi : „Ne szo rezi zroka apostolje zrendelüvali naj bi sze pri szkrovnoszti szv. mese z preminocsih szpominani znajocsi, ka sze z toga doszta haszka na njé leva.“ Zaprva je z ednoga pizma csteo na glász onih iména, za stere je szv. mese poszebno steo darüvati. Z onih iménov, ki szí vu nevernoszti ali pa krivovernoszti preminoli z etoga szveta sze szv. mese ne obszlüszávajo.

Gda sze je vu poganszkom Rimi Veszta boginje cérkev vuzsgála, vu njoj szlanjüvajoese divice szo sze na szertéli lezsécse jokale. Metellus, visesnji pop, pa k njim sztopivsi

právi: „Jocs nika ne valá!“ I po tom szkoz plaména idocsi z ognja kep boginje je vövneszao. Vdarmo mi tüdi szkoz purgatoriumszkoga plaména z nasimi molitvami, naj bi odnet eden drági kep, kep bozsi — trpécse düse odszlobodili. Lepo právi eszi gledocs szv. Ambrus: „ne z sztaranjoni, nego z molitevjav, ne z jocsion, nego z szv. mesami preporácsajte Goszpodi preminocse düse.“ Niti nemrejo biti nase molitvi hasznovitesse preminocsim, niti prijétnese pred Bogon, kak pod szv. mesov, ár csi je nasa molitev glih szlaba, to zadomeszti eti neszkoncsana vrednoszt bozsánszkoga Ágnjeca. Záto je právla szv. Monika na szvojoj szmrtnoj poszteli szvojemi szini, szv. Augusztini: „Csi me zse nede, z méne sze ne szpozábi, stera szem tebé tak gorécse lübilá; celo pa gda pred oltár Goszpodnov sztopis, ka bi nájszvetesi áldov novoga zákona notrivkázao, te sze z méne szpomeni.“

Szpomeni sze i ti, krszásnszka düsa vu szv. mesi z vszeh onih preminocsih, za stere szí posebno duzszen bogámoliti! naszledüj szv. Augusztina, ki eta právi: „Molim sze za preminocse, ka gda oni na videnje lica bozsega pridejo, i oni bi sze za méne molili.“

Szpomin szvécov ob drügim.

Gda sze je mésnik zse molo za odszlobodjenjé trpécsih kotrig Materécérkvi, znova sze k odicsenin kotrigan obrné. Vu tom szpominanji szí gorécse zselenje pobüdi, naj bi sze od vezálja grehov odszlobodivsi vu nebeszko domovino szrecsno prisli.

Szv. Bonaventura je tak velkö zselenje meo do nebeszkoga blázsensztva, ka szí je on szan vszigidár szamo od toga premislávao i drüge telikájse na to opomináo, naj sze nigdár nebi szpozábili z toga, ka szo vu nebesza pozváni, ár je tá miszel prilicsna za to, naj bi sze na pokoro pobüdili, i szvojo düso od szveckoga odtrgnoli. Návadno szí je etak zgucsávao; „Szan Bog, odicsene düse i vszi sztánovnicje nebeszkoga Jeruzsálema — vszi vszi zselno na nász csákajo! Kak nebi zselela nasa düsa tüdi k njim priti?!“

Celo pod szv. mesov szí moremo zmiszliti, ka je Jezus rávnok z szvojin szmrtnim áldovon vneszo od nász robsztvo

peklénszko, razcsezao nasih grehov duzsen liszt i odpro nam vráta nebeszka. Kak pri onom krvnom áldovi na Kálvárii je lüszto przi kucsécs slo domo: tak i pri tom nekrvnom áldovi túdi z mésnikom szi na przi vdarmo i grehe pozsalüvajocsi proszimo od Bogá, naj bi po njegovoj szmilenoszti mi túdi ednok vu nebesza prisli.

Ocsanas.

„Pater noster“ to je Ocsa nas, od steroga Zlátovüsztni eta právi: Stera molitev bi mogla biti Ocsi tak prijétna, kak ona, stera je z vüszt njegovoga lüblénoga Sziná szhájala? Szv. Cyprián pa: „Gda Ocsanas molimo, te Ocsa tak da bi Sziná szvojega csüo moliti. Szvojemi lasztivnomi Szini pa ka bi mogeo zatajiti? Niscse ne pozna Ocsa, kak szamo Szin, záto niscse nevej bolse molitve, kak Szin; stera molitev je nájprijétnesa Ocsi; záto nasz je návcsa on na Ocsanas.

Gda je nepokoren Absolon z miloscse szvojega ocsa, Dávída, vöszpadno, Joáb, prvi králeszki vojvoda, ga je k szebi vzeo. Joáb je k szebi zézvao edno csedno zszenszko z Teua várasa i návcsa je njo z kaksimi recsmi bi sze ona molila pred kralon za odvrzsenoga sziná. Dávid sze je omehkno na zszenszke prosnjo i szpitávao je od njé, sto jo je na to návcsa? „Szluga tvoj Joáb je eta zapovedao — odgovori zszenszka — i on je dao na vüszta tvoje szlüzsbénice ete recsi.“ Veli záto kral Joábi: „Pomirjeni poleg tvoje recsi szem vesino.“ Csi je zse Dávid poszlühno prosnjo ete zszenszke i miloscso podelo, ár sze je ona z recsmi njegovoga szlüzsbénika molila: kama bole poszlühne Bog nase prosnje, stera z recsmi njegovoga lüblénoga Sziná, vu kom sze je njemi dopadnolo, pred njega posilamo. Vsze vékso mocs zadobi Ocsanas pri szv. mesi, ár je tan Vuesitel ete molitvi nazocsi i tak Ocsa ne szamo, ka csüje recsi Sziná szvojega, nego vidi ga tekaj tan na oltári, kak áldov pomirenja. Záto molmo z mésnikon: „Ocsa nas . . . . i ne vpelaj nász vu szküsávanje, nego odszlobodi nász od hüdogo Ámen.“ Odszlobodi nász, proszimo te Goszpodne! od vszega preminocsega, zdajšnjega i pridocsega hüdogo; i po prosnjáh blázsene odicsene vszigidár Divice Marie, Bogarodice, i blazsenih tvojih apos-

tolov Petra i Pavla, Andrása i vszeh Szvécov daj nam milosztivno mir vu nasih dnévah, naj bi po pomocsi tvoje miloscse od vszega greha csiszti i od vszeh szküsáv bili odszlobodjeni. Po onom nasem Goszpodi Jezusi Krisztusi, tojem Szini, ki z tebom zšivé i kralüje vu jedinsztvi Dühá szv. Bog na vsze veke Amen.

Kommunio ali pressiscsávanje.

Po Ocsanasi méšnik vzemsi szv. hostio ober keliha jo razdeli na tri tále i z teh eden máli tal vu kelih püsztiz etimi recsmi: „Eto mesanje i poszvecsenjë tela i krvi nasega Goszpodna Jezusa Krisztusa naj nam, ki to k szebi vzememo, bode na vecsno zšivlenje Amen“ Vlámlanje szvéte hostie sze godi na szpomin Krisztusove krizsne szmrti i záto ár je Krisztus tüdi tak csino z krühon pri szlednjoj vecsérji. Tak je to bilo zše od zacsétka, záto sze je áldov i precsiscsávanje prvih krscsenikov za „vlámlanje krüha“ imenüvalo vu knigah cerkvenih vucsitelov.

Zdaj sze méšnik pred na oltári lezsécsin bozsánsztvon globoko nanizi i szpomenevsi sze z szvojih grehov trikrát sze vu prsi vdári i rávnok telkokrát pouávla szv. Ivana k Jezusi zrocšene recsi: „Ágneč bozsi, ki odjimles grehe szveta, szmiluj sze nam! ob trétjim pa právi: daj nám mir! on mir, steroga szo pri Krisztusovon rojsztvi dobrovolnomi lüsztvü angelje oznanjüvali. Po tom sze pa nadale etak moli za mér:

„Goszpon Jezus Krisztus, ki szüi pravo szvojin apostolom: Mir vam niham, moj mir vam dam, ne glédaj moje grehe, nego vero tvoje Materércérki i njo poleg szvoje vole vu miri obrzsi i zjedini. Ki zšivés i kralüjes Bog na vsze veke. Amen.“

Kak známo prvi krscseniki szüi pri vszakoj mesi k precsiscsávanji prihájali. „Vszakidén vszivamo té nebeszki krüh — pise szv. Cyprián — vszakidén k szebi vzememo Oltárszko Szvesztvo, kak takso hráno, stera nam na zveli-csanje szlüzsi, naj sze nebi odtrgnoli od Krisztusa. Onoga vremena krscseniki szo nájmre tak pobožno zšiveli, da szo vredni bili vszaki dén k precsiscsávanji sztopiti. Szledi gda je eta pobožnoszt pomenkávala, szo sze szamo po nedelah i szvétkah precsiscsávali.

Csi nebi mogli pod mesov k precisiscsávanji sztopiti, vesinmo to koncimár z dühovnim tálon, to je pobüdmo szi gorécso zselenje k Jezusi sze prikapsiti. Szv. Terézia nasz na to gledocs etak opomina : „Dühovno precisiscsávanje je prevecs hasznovito, ne odlásaj záto njé! Z toga szpозна náj mre Goszpod na kelko njega lübis.“ Gda sze pop precisiscsáva pobüdi szi ti tüdi velko zselenje do té nebeszke hráne i pravi z mésnikom :

„Goszpon Jezus Krisztus, Sziu zsvoga Bogá! ki szi poleg vole Ocsé, z pomocsjov Dühá szv. po tvojoj szmrti zsvljenje dao szveti ; odszlobodi mené po tvojem szvéto m teli i krvi od vszega hüdoga i daj, naj bi sze k tvojim zapovedam vszigidár drzsao i ne dopüsztli, ka bi sze od tébe gda odtrgno. Ki zsvés i kralüjes z Ocsón i z szv. Dühón Bog na vsze veke. Amen.“

„Vjémanje tela tvojega, Goszpón Jezus Krisztus, stero szem jaz nevreden k szebi vzeo, naj ne bode meni na szod i szkvarjenje, nego poleg milosztivnoszti tvoje naj meni szlüzsi na dühovno i telovno obrambo i vrásztvo. Ki zsvés i kralüjes vu jedinsztvi z Ocsón i z szv. Dühón Bog na vsze veke. Amen.“

Za temi molitvami sze mé snik nanizi i szv. hostio vu roké vzemsi trikrát sze vu prszí bije govorécsi :

„Goszpodne ne szem vreden naj bi sztopo pod sztreho mojo, nego szamo z recsjov povej i ozdrávi sze düsa moja.“

Pri vjémanji szv. ostie právi :

„Telo nasega Goszpodna Jezusa Krisztusa naj obráni düso mojo na vecsno zsvljenje. Amen.“

Po tom pa odkrije kelih govorécsi :

„Ka bi dao jaz Goszpodí za vsza ona, stera je dao on meni? Vzemem kelih zvelicsanja ino imé bozse bodem na pomocs zazávao. Hvalécsi mo Bogá zazávao i odszlobodjen bodem od mojih nepriátelov. — Krv nasega Goszpodna Jezusa Krisztusa naj obvarje düso mojo na vecsno zsvljenje. Amen.“

Konec.

Inda szo verni po precisiscsávanji na dale klecsécsi molili. Za zsvi tabernakulum (oltárszka skrinja, gde je

Olt. Szvesztvo szranjeno) szo sze stimali znajocsi, ka je Szin bozsi vu njuvi szrcáh isztinszko nazocsi, záto szo pobozsno vu molitev bili zalejáni. Proszili szo bozsánszkoga Zvelicsitela, kak vu Emmausz setüvajocsi va vucsenika, naj z njimi osztáne, njé ne odsztávi. Proszili szo telikájse krepkoszt i sztanovitoszt, stera szo njim vu vremeni preganjanja na telko potrebna bilá.

Gda je vu sztáron zákoni pop za zagrinjalon szkriti áldov notriszkázao, moléce lüszto ga je odzuna csakalo, naj bi njega blagoszlov zadobili. Tak csáka i krscsánszko lüszto na konci novozákonszkoga áldova, ka bi je méšnik z szvojimi poszvecsenimi rokámi blagoszlovo. Prvlé escse pred oltáron nagnjeni k szv. Trojsztvi edno molitev zrocsi, naj bi pred njim prijéten bio te notriszkázani áldov z etimi recsmi :

Naj sze ti povidí Szv. Trojsztvo szpunjávánje moje duzsnoszti i daj, naj bi on áldov, steroga szem jaz nevreden pred ocsmi tvojege Velicsánsztva notriszkázao, bi tebi bio prijéten, meni pa i vszem onim, za stere szan ga gorialdüvao bi po tvojoj szmilenoszti odpüscsnje szpravo. Po Krisztusi Goszpodi nasem. Amen.

Po tom pa k lüsztvi obrnovsi z znaménjon krizsa njé blagoszlovi govorécsi : Naj vász blagoszlovi vszemo-gocsi Bog : Ocsa, Szin i Düh szvéti. Amen.

Z krizsnim znaménjon vu iméni szv. Trojsztva zácsa méšnik daritev szv. mese, i blagoszlov podelivsi z krizsnim znaménjon dokoncsa. Na blagoszlov minisztri vu lüsztva iméni „Amen“ odgovorijo z tém proszijo Bogá, naj bi méšnika blagoszlov Bog milosztično poszlühno ino dopuno. Na konci mese sze csté escse zacsétek szv. Jánosa evangeliuma, vu sterom sze bozsánsztvo, vcsiovecsenjé nasega Goszpoda Jezusa Krisztusa i nase vecsno pozvánje z lepimi recsmi oznanjúje.

Szelepecz Ivan.

Szladko ime Marie.

me Marija pomeni túdi morszko zvezdo. Poglednite ete szvejt sze gliha zburkanomi morji; sto po tmiici i vihernoj noci brodári po morji, sze vecskrat zglédáva na morszko zvezdo, da nebi zablodo práve poti, i da nebi zadeo za szkalovje. Viheri cslovecsega pozselenya nam zakrivajo právo pot stera pela v nebeszki raj. Csi pa mi zazovémo ime Marijino; nam posztáne Marija szvetla zvezda, stera nasz vadi v szrecсно zavítje vecsnoga mira. Oh kak ona raz-veszellúje sztrasne nevihte nasega zsvlénja z bliscsom szvojih zglédov! Kak nasz ona szvojov promocs jov vodi i szrecсно pripela z nezracsunane nevarscsine! Jsztina je túdi da naprávlajo szkúsnjáve, zapelivoszti szveta i satanovi napádi puno zánk na nasem nevarmom potúvanji. Pa koga de sze bojao tiszti, steri v Marijo zavúpa. Zvezda stera sze je prikázala pri Jezusovom narodjenji, je vodila szvéte tri krále, da szo naisli Zvelicsitela; ali tá szkrynosztna zvezda Marija, doszta szvetleisa od tiszte zvezde, vodi vsze tiszte, steri na njo glédajo, tak szkrbno ka gvisno nigdar Jezusa nezgúbijo. Sto more popiszati kolikim je ona szvetila szvojov szvetlosztjov? Koliko je odszlobodila nevarnoszti? Koliko potrdila v tezsávah? Koliko pripelala k szvojemi prosztori v nebesza? Zakaj pa ti nepozdig nes szvoje ocsi na to zvezdo v szkúsávanji, v britkoszti i nevarnoszti? Zakaj je ne iscses i ne zové? Poszljúsaj kak te szv. Bernard k tomi nagible. „Gda sze zdignejo vihéri szkúsnjav i zadenete na szkale tezsáv: gledajte na zvezdo, zovte Marijo. Gda vasz vznemirja obilnoszt vasi grehov i vasz dúsna veszt sztrási sztrasnov szodbov

Bozsov, zgleđnite sze na zvezdo, i zezávlite Marijo. V nevarnosztih i britkosztih, v dvojenji i zapüscsenosztli zovte Marijo i to szv. imé náj nikoli ne mine z vasi vüsz, ne z vasega szrca“. Verni szlúzsabniki Marijini szo sze vszig dár po te navukaj ravnali. Szv. Hijacinta je na telko lübila to szv. ime, da je na vecs mali papérov zapiszala, stere je zatém povszod na sztene prikelila, da bi vszigdar mela pred ocsmi kama bi sze zgléđnola — Leta 1322 szo bili trije obszozeni na zszszganjé. Gda szo bili na ogen djáni, zacsnoli szo na pomocs zvati imé Marijino, v tisztom megnjenji je vgaszno plamén, mucseni szo osztali popolnoma zdravi na zserjávici, hvalili sz Boga i Marijo. Zato pa da njim je ogen ne skodo, szo njim gláve odszekali.

Zadnjics pomeni ime Marije Bozso Mater, ár vszigdar pri Bogi proszi za nasz. Ona goszpodüje kak Mati Bozsa nad vsze nebeszke zakláde pri szvojem Szini. Zato právi szv. Metod, da imé Marijino roszi povszod miloscsa i blagoszlov; i szv. Bernard právi: da nieden nemre imenüvati Marije, da sze nebi vüszgao v lübezni do Bogá: i szv. Efrem prisztavi: da je njeno csasztli puno imé klücs nebész tisztim, steri je pobožno zgovárjajo.

Imé Marije je teda vszemogocno, kak ime Jezus, szamo sztém razlocskom; da imé Jezus je vszemogocno po naturi, ime Marije je pa dobilo mogocnoszt po Jezusovoj miloscsi. Szv. Anzelm celo prisztávla, da nasz vecskrat resí ime Marije, kak imé Jezus. Na prvi pogléd sze to vidi krivoverno: Ali szv. Anzelm nadaljuje: to sze ne godi tak dabi mela Marlja vékso mocs, liki godi sze zato, ár Jezus sesé povelicsati szvojo mater, i v njenom imeni tála takse miloscsa, stere bi nam odpovedao, csi bi na rávnoszt njega zanje proszili i drügies zato, ár on nas szodnik, szi je zadrzsao pravico kastigati naszproti pa Marija, nasa mati, je dobila pravico miloscsa tátali. Ali je ne teda njeno szv. imé nas predrági zaklád? Csi jo zovejo szirmaski, njim je zaklád bogásztva; zsalosztnim je zaklád tolázsbe, jetnikom zaklád prosztosztli, gresnikom zaklád miloscsa, pravicsnim szvetosztli i angelom zaklád novoga veszélja. To ime je tüdi szladko. Pa kak? Zemelszki zakladi prinasajo szlatkoszt tisztim, steri je majo; ar szi zsnjimi lehko küpijo zemelszke dobrote da szo szrecni

na zemli. Ali teda ne prineszé zadovolnoszti i szlatkoszti szv. ime Marije, stero je zaklad sz sterim szí kúpimo vsze dobrote, poszebno náj vékso dobroto G. Boga szamoga?

Zato je pravo szv. Anton Padovanszki. „Ime szv. Devica je veszélje v nasem szrci, méd vüsztam i prijetna müzika vühaj njeni szlüzszábnikov“. Blazseni Henrik Szuszon je pravo. „O szladko iné! o Marija, kaksá bos ti száma csi je zsé tvoje ime tak lübeznivo i szladko!“ Szv. Ambrus pise: „Tvoje ime o Marija, je disécese mazilo, stero razsziple disávo Bozse miloscse“. Zato je pravo szv. Bernard: „O dobrotliva, o milosztivna, o szladka Devica Marija, tvoje ime je tak szladko, da vuzsgé v nami ogen Bozse lubezni!“ Zato zazové szv. Tomázš Kempcsan vszem. „Csi iscsete tolazsbo vu szvoji britkoszti, pribezsite k Mariji, zovte Marijo, csaszttite Marijo, zrocste sze Mariji: z Marijov sze veszelite, z Marijov zsalüjte, z Marijov molite, z Marijov hodite, z Marijov iscсите Jezusa, z Marijov i z Jezusom zselte zsveti i mrejtí“.

Blazseni Herman Jozsef, redovnik, je meo navádo, da sze je vszigdar na tla vrgeo gda je ime Marije zgovárjao i csi je mogeo to vcsiniti na tihoma, je vecskrát dugo csasza na tleh klecsécs osztáo. Gda ga je ednok eden prijateo pitáo, zakaj to dela, njemi je odgovoro: „Gledaj gda zgovárjam ime Marije, pride vinene z szvetja tak prijétna disáva, da bi od veszélja vszigdar zselo na zemli klecsati csi bi szmeo“. Zovte teda Marijo v zsvilenji i náj bole pa vu szmrtnoj vöri i bodete poszedli te predrági zaklád: miszlim da vam vékse szrecse nemren voscsiti, kak to da bi vszi z dehnoli düso szladkima imenoma Jezusa i Marije vu vüsztaj i v szrci.

„po cvetji“ (sj.)

Szkvarjena krv.

Bog je lepo notrivtálo vsze kotrige cslovecsega tela. Zdaj nemo od vszeh kotrig, nego szamo od onih gucsao, stere krv delajo i szkvarjeno krv poprávľajo: ete szo pa zsaloddec i plücsa. Vu zsalodci sze krv dela, vu plücsah pobogsa. Obedvojega delo sze dogotovi vu szrci, stero z plücsah zadobleno i pobogsano krv odzsené vu vsze telovne kotrige i po tom sze ozsiva vszaka kotriga. Vszaki na szebi, na rokáh lehko vidi, ká tam jesztejo telikájse i pláve fárbe zsile. Po teh sze szkvarjena krv vu szrce nazájzsené, naj bi sze vu plücsaj pobogsala i tak znova vu telo razgnála. Z toga zse previdimo, ka zsvilenje nase krv gorzdrzsáva, krv zdrávje nase nadája. Vu zsalodci sze z jesztvine i pitvine krv napravľa tak, ka sze z njih za krv potrebna dela vöpotégnejo, rasztopijo.

Ali vucseni lüdjé szv vöpokázali, ka vu alkoholszkom pili nega nika taksega, ka bi za krv potrebno bilo. To pa z nácsisimi recsmi telko zadene, ka alkoholszka pitvina cslovecse telo z nikaksim tálon ne hráni. Ár ka alkohol vu szebi ne zdrzsáva, to nemre dati teli, najbi sze ono hránilo, okrepilo. Vu pivi i mocsnom vini jeszte escse kaj malo, z kem bi sze telo lehko nahránilo. Ali csi bi sze sto z szamov pivov steo hránili, on bi vszakidén 25 litrov

pive mogeo szpiti. To pa telko zadene, ka sze vu pivi malo hráne zdrzsáva i csi bi sze szamo z pivov steli hránti, to bi nam prevecs na drágo prislo. 25 litrov pive bi nam na 12—13 koron prislo i z tém bi dönok szamo telko hráne k szebi vzéli, kelko jeszte vu oom falat krühi, steroga szi za 25—30 filerov kúpimo.

Alkohol zse szamo záto nemre biti hrána, ár ga zsabodec nemre na krv szpreobrnóti. Alkohol tak kak skodlivo delo osztáne vu zsalodci i tak krv cslovecso szkvari. Ali jeli alkohol kaj pomága zsalodci vu njevovom deli? Vucseni vracsitelje to právjijo, ka malo vina vzsivajocsin dobro dene. Záto je pizsao szv. Paveo k Timotheuszi naj szi z „malin vinom“ poprávi szvoj zsalodec. Kelko je to „malo vina“, to nam doktorje napresz-pisejo. Doszta vina piti je pa sztálen beteg, ár je te tak gut kak zsalodec vszigdár zvuzsgáni. Záto nemajo velki pivci dobrega appetita. Záto sze njim mrzi vsza szladka i mlecsna hrána, stere telo dobro hrántijo.

2. Vszaki zná, ka vu teli vu leti i zimi ednáka toplocsa kralüje (36·5°). Csi tá toplocsa szamo nisterno grádlnov nizse sztopi, te cslovek zmrzne, csi pa 5 gradlnov vise sztopi te pa vrocina buje csloveka. Ali gde je toplocsa, tan more tüdi ogen biti, ár szamo ogen dáva toplocso. I vu teli sze sztálno ogen zsari. Vucseni lüdjé szo vöszkázali, ka vu zráki oxygén jeszte (csiszti oxygén je kak szopot, od zráka lezsehsi i vuzsgáni sze z plávin plamenom gori i velko toplocso dáva). Csi zdaj oxygén vu szebi imajocsi zrák vu plücsa pride pri zdihávanji ino sze tan z krvjov vküpzmesa, po tom mesanji máli ogen nasztáne, steri toplocso dáva teli. Szkvarjena krv je pláve fárbe, ali gda sze vu plücsah z oxygénom vküpzmesa te lepo erdécso fárbo dobi i tak vöpoprávlena zuova razide po teli. I te z plave krvi odhája eden cseméren szopot. Vszaki je zse vu pamet vzeo, ka vu onoj hizsi, gde je doszta lüdi vküpzapreto szpalo, je zagojdna szkvarjeni lüft, ár szo tan szpávajocsi po odihávanji z lüfta oxygén ponücali, i té cseméren szopot vöodihávali.

Cslovek tak na szvoje zsvljenjé ne szamo krüh, nego i dober lüft tüdi potrebüje. Eden cslovek na szvojoj szledujoj poti, gda szo ga pod gauge gnali, szi je gorizdéhno: „Bog moj! kak velki dár szi nam ti dao vu friskom

zráki! — po szkvarjenom lüfti temnice sze ja na telko dobro csüto na friskom zráki. Z dobrov vodov tüdi vnoغو oxygéna pride vu telo.

Ali ka dela alkohol vu plücsah? Alkohol je rávnoك szplöh protivén onomi deli, stero plücsa oprávlajo. Alkohol je nájmre prevecs paroven na oxygén, i ne szamo ka on oxygén, steri po zdihávanji pride vu plücsa, k szebi potégne, nego escse vu krvi bodocsi oxygen tüdi porobi. Alkohol tak przadeva, naj bi sze telo z csisztov krvjov hránilo, Ali escse to je ne zadoszta, nego gda oxygén k szebi potégne te cseméren vogleni szopot razsérjáva po celom teli, pa vu tak velkoj vnozsini, ka plücsa ne majo mocsi té cseméren szopot z tela vözprázniti. Tak z alkoholszke pitvine szhájajocsi vogleni szopot zagifta telo i to mi za pijansztvo imenüjemo.

Escse to je ne vsze, ka za kvára csini alkohol vu teli. Alkohol k szebi potégne krv i krvne kaplice na szalo obrné, ali ne na zdravo, mocsno meszo, nego na napihnjeno debeloszt. Záto vidimo, ka szo vnoგი velko-pivci debeli, za steroga volo szí nisterni to miszlijó, ka szo oni prevecs zdravi od pila, pa je ne tak ár szo oni szíromaski vu krvi i bozsi zslak hitro njuvo zsvilenje pretrgne.

Do szega mao povedana po kráci lehko vu ete recsi vlejémo! alkohol ne hráni, celo oszlaboti zsalodec, krv zagifta. Alkohol tak vkani csloveka, da njemi to obecsáva, ka telo hráni i krepí.

Vu szevernoj Ameriki pri zidanji zseleznice je eden inzseller na probo djao alkoholszko pilo: z delavcov ednoj csupori je zmerno alkohol dávaო za piti, drüga csupora je pa szamo z vodov zsvíela. I ka sze je zgodilo? Vodopivci szo $8\frac{1}{2}$ vöre telko dela opravili kak vinszki brati vu 10 vórah. To zse ocsvieszno gucsi! . . .

Parkes, engliski doktor je przspodobno probo vesino: ednin delavcom je dao pivo za piti — ovin pa vodo. Pa do vecséra szo vodopivci vecs dela opravili, kak pivopivci. Na drügi dén je pa szpreobrno réd, oni szo dobili pivo, ki szo dobili pivo, ki szo prvlé vodo pili, ova csupora je pa vodo dobila. I ka sze zgodilo? Alkoholszki pivci szo pri deli vszigdár odzajah osztanoli, Na szlednje szo szami delavci proszili, naj njim ne dáva vecs pive,

ár tak bole lahko delajo i vecs szí zaszlűzsíjo.

Talianszki delavci zsmetno delo lezsej oprávlajo, ár nikaj, ali pa szamo malo alkohola pijéjo, vu zmernoszti pri pili njé szamo z malin zadovolni kitajszki delavci ládajo. Zse sztarinszki lűdjé szo znali, ka alkohol szamo oszlaboti cslovecse telo, záto ki szo sze k cili bezsanji i k metanji príprávlali oni szo sze od alkoholszkoga pila zse prvlé zadrzsávali.

Kak szo mogli záto lűdjé vűzmiszliti, ka je alkohol pokrepi? Gda trűden cslovek alkohol (vino, zsganico) pijé, te sze tak csűti, da bi novo mocs zadobo, pa je ne tak, szamo escse vu teli bodocsa mocs sze zsari, stero gda ponűca, hitro vkűpszpádne.

Povejte jeli konja moremo z bicson nakrmiti? Miszlim, ka bi hitro hűdo obhodo on, ki bi szvoje konje szamo z csukanjon steo nakrmiti. Pa ovo trűden konj tűdi, csi ga scsukajo znova zácsa bejzsati, brszati. Ali kak dalecs? Tecsász dokecs je szvojo mocs szploh gori ne ponűcao. Te pa vkűpszpádne, ár bics ne dá moci nevolnoj sztvári. I alkohol je rávnok telko na delavca gledocs, kak bics konji. Ar alkohol gorzmoti krv i delavec szí to miszli, ka je novo mocs zadobo, pa je szamo escse osztanjeno mocs goriponűcao.

Mocs nam szamo zdrava hrána: krűh, mleko, friska voda, csiszti zrák dávalo; po szladkom szeni sze pa telovue moci ponovíjo.

Vinszki brati sze lahko z vnogin zagovárjajo, szamo to naj ne gucsíjo, ka njim alkohol mocs dá, pokrepi, ár kak szmo to vidili alkohol oszlaboti cslovecse telo.

3. Alkoholszka pijacsa ne dáva teli mocs, nego njé szamo oszlaboti. Kak na níkoj szprávla alkohol zsalodec, plűcsa, szrcé, szklezen i obiszť, od toga mo znábíti escse meo priliko gucsati, zdaj szamo escse ednok na to scsém pokázati, ka alkohol szkvari krv i po szkvarjenoj krvi sze oszlaboti celo telo.

Gda sze na teli kaksa rana vszecsé, krv sze na rano sztiszkáva ino vu krátkom csaszí rana zaceli. Csi kakse mále beteg rászérjávajocse klice (bakterium) pridejo vu telo, mocsna krv njé zapráví i tak telo obvarje od betegá.

Píjánoga csloveka krv je pa szlaba i csi vu píjánoga csloveka telo pridejo takse beteg noszécse klice, njegova

szkvarjena krv nemre zapraviti té nevarne klice, z nácsi-
sov recsjov: pijáni cslovek hitrej vu beteg szpádne, kak
trezen, — i vu betegi hitrej tüdi merjé, kak on, ki sze
zadrzsáva od alkoholszke pijácse. Jeli szte ne escse v
pamet vzéli, ka vracsitel, gda je k ednomi betezsniki
pozváni, komi szo sze plücsa zvuzsgala, to szpitáva, jeli
je betezsniik ne velki vinopivec. I csi tá odgavor dobi:
ka on rad pijé, te vecs doszta nika ne gucsi, ár zná, ka
szkvarjena krv zsmetno obláda té velki beteg. Adams
doktor je tüdi vöpokázao, ka med 100 betezsnikami, ki
szo vu koleri vlegli, steri szo alkohol ne pili je mrlo 19
— med 100 pijánimi kolerásmi jih je pa 91 mrlo. Zátó
je pizsao té doktor: „Csi bi mogocsen bio, na vszako
kresmo bi goriszpiszao: eti beteg odávajo.“

Bog to právi: Ne mori! — ne drügoga, i ne szebé.
Pijáni cslovek pa po tom, ka sziz z pijácsov krv szkvari
szvoje telo pripravla, naj bi ga szmrt kem hitrej obládala.
Miszlim, ka zse previdite, kak vasz za nosz vodi alkohol,
gda vam zdrávje i mocs obecsáva. Odtrgnite sze zse ednok
od toga zapelivca! . . .

szj.

Kak naj sv. Jozsefa csasztimo?

Delaj, ka je on delao i ne delaj, ka je on ne delao. To je najkracsisi odgovor na to oprasanje. ali dabi szi nikak poleg szvoje nore pameti, kak sze zse právi, to znao zmiszliti, da je szveti Jozsef teszács bio, vszaki cslovek mora teszarijo razumeti in delati, neszme pa drügo, ár je on drügo ne delao.

Malo dugsi odgovor moram zato na nalozseno pitanje dati.

Delaj, kak je sv. Jozsef delao! Rad imej Jezusa in Marijo! On je obá rad meo in za njidva szromastvo in drüge nevole pretrpo pa ne morgüvao! Ti tüdi ne mrmraj! Nevole prenaraj mirno za Jezusa in Marijo.

Szveti Jozsef je trezno pa csiszto zsivo! Trezen in csiszti mladenec je bio, trezen in csiszti mozs je bio. Kak mozs szi ne duzszen tak zsiveti, kak on, celo csiszto, nevtepeno, tak dabi ledicsen bio in zsene ne bí meo. Ti zsivi csiszto v mladoszti tak in v zakoni poleg bozsje volje, naj tak z bozsje volje pride na szvet szad tvojega tela: cslovek.

Szveti Jozsef je bogavni, na velenje ide v Bethlehem, na velenje v Egipt in zsnjega nazáj, na velenje v Jeruzalem v cerkev ide. Pa je to malo tezsko bilo. Da vecs dni potüvati, pred neprijatelom v nocsi bezsati in v tihinszko dezselo pobegnöti, je miszlim tezsko bilo, malo terskej gotovo, kak poldrügo vuro sze pomali do cerkvi setati. Od tiszti poti niti ne gucsim, ki szo na cerkvenom vogli doma (bar najkesznej navadno tei pridejo, poszebio kda sze zse tak namali pogoszpodszkom zacsajo nosziti)! Te

delesnje mam v vizli. Pa niti tei neimajo zroka sze tozsiti, proti mnogim potüvanjan szvetoga Jozsefa. Pacse sze vam gli tezska vidi, njegov zgled vam jo polejsa, njegov zgled vam jo ohkracsi, szama jo tlacsite iz podlozsnoszti, kak on. Zato idite, ár vam to Bog zapove po szvojoj materi cerkvi.

Szveti Jozsef je zadovoljen bio sz szvojov prosztov mestrijov; ne szí je zselo lepsega, bogatejsega szтана, cse ravno je iz kraljeszke rodovine zhájao. Proszto teszarszko delo njemi je nad vsze drago bilo. Bog njemi je to zvalo in on je zsnjim zadovoljen bio, drügoga szí je niti zselo ne. Goszpodsztvo zseleti, iszkati, na goszpodszko zsvljenje sze vaditi, je pogübelno. Mnoge je zse to zselenje na nikoj in zpekél szpravilo. V város letati in tam szí szlüzs iszkati, je grob prave vere in neduzsnoszti. Komi je ne prevecs potrebno, naj nehodi v velika meszta, tam naj dela, kde njemi najvéksi kincs: düsa, nikse skode ne trpi.

Szednov recsjov zsvimo, kak szv. Jozsef. Njegovo zsvljenje szí pred ocsi posztávljajmo, njega naszledüjmo sz gorecsim szrcem in pravov, decsinszkov vernosztojov, z mocsnim zavüpanjem ia zadovoljnosztjov. To je ona prva in najpotrebnesa pot, po sterój donjega pridemo, po sterój njega moremo genoti in szí potrebne miloscse szpraviti.

Ki scse, ka bi ga szv. Jozsef k Mariji in k Jezusi pripelao, od njidva njem miloscse szpravo in ga po njidma zvelicsao, on mora naszledüvati v szvojem zsvljenji njegovo szveto zsvljenje. Szveto mora zsveti. Njegovo zsvljenje njemi mora gledalo biti v sterom szebe mnogokrat mora poglédnoti, ka szpozna kje je in kje je ne szpodobnoszti med njima.

Toje obrprvim potrebno. To drügo, po kom szmo mogocsi szvetoga Jozsefa csesztiti, je popravicí to izsto szamoka malo v nacsisój formi in to je molitev.

Naszledüvati in moliti je naime edno, ker nemorem zmojim jezikom onoga pocsesztiti, koga zmojim djanjom szramotim in naszprotno. To bi lazs bila. Z lazsjoj sze pa nemorejo szvétcí csesztiti, ár je lázs greh. Ali, naj bole prerazumimo, kak szmoga duzsni csesztiti, razdelim to edno delo na dvoje: na naszledüvanje in molitev.

Kaj pa bomo na csészt szv. Jozsefi molili? Kajkoli, najszamo iz szrcá pride inaj sztálno bode. Ne szamo ednok, dvekrat, vcelom zsvljenji, poszebno pa na szmrtnoj posztelji sze moramo knjemi moliti.

Dobro vcsini, ki sze v bratovcsino njemi na csészt nasztávljeno da szpizati.

Lepa navada in zadoszta, cse sze vszaki den pobožno vcsini, na pomocs ga zvati; Szveti Jozsef, pomágaj mi ti!

Mirajocse vszaki den njemi zrocstiti je tak prijetno delo, ka to nemorem zadoszta preporácsati.

Za lasztivno szrecsno szmrtno vuro ga prosziti, sze szamo ob szebi razumi, da njemi je prijetno.

Ali med vszem najlepša molitev je, na njegovo zsvljenje szí miszliti, njegovo szedméro radoszt in zsaloszt pred ocsi szí posztávljati. To ga najbolj veszeli, zato vam to najbolj preporácsam in na to vasz iz nájgorkejse ljúbezni mojega szrca nadigavam.

Cse po zroki pitate, zakaj njemi je to najljúbse? Zato, ker vam je to nájhasznovitese. On ljúbi vasz iz csiszte ljúbezni in zato to njemi je nájljúblenejse, pokom vasz je nájbole mogocsi pomagati.

To je pa njegovo zsvoljenje.

To cse vidite, sze geneze, ga naszledújete in ljubite; záto zsele nájbolje od vász, kabi szí nanjegovo zsvljenje miszlili, njega vnjem gledali, ár po tom premisljavanji sze na dobro pot navadite. To je pa ravno cil vasega zsvljenja, in szreca najvekša zavasz: zvelicsanje dúse je to.

Zvún toga na njegovo zsvljenje cse miszlimo, tiszto njemi na pamet prinásamo, kaj njemi je najljúblenese bilo na szveti in je v nebi: Jezus pa Marija. Na njidva szí miszlivi vsze njemi na pamet sztem pride, Kaj je od njiva in ponjima dobo in tak naj sze njidva po nasem zsvljenji odicsita, naj nase zsvljenje hvalodavanje bo za od njidva prijete dare, poszlhne nase prosnje in pomaga nasz. Naj nam pa premisljevánje njegovoga zsvljenja lehzsese bode, vazsnese prigodbe v szledecsih vrszticach vam dragi cstevci pred ocsi posztavim.

1. Jezus ga je za szvojega hranitelja odebrao. Glédajmo tú njegovo veliko pozvánje!

2. Jezus ga je, kak szvojega oco postúvao in ljúbo.

Szvelo pizsmo nami od Jezusa pravi ka szo ga „meli za szina Jozsefovoga“. Gotovo nebi ga meli, ese bi ga on z decsinszkov ljübeznosztjo nebi obdajao. Kak szo ljüdje vidili, tak szo szodili. Blazseni mozs, koga Szin Bozsji za oceso zove! Kak veliko ljübvav je morao do Jezusa meti, ka ga je za lasztivnoga oceso mogo imenüvati.

3. Jezus njemi je podlozsen in bogaven bio „I podlozsen njima je bio“ pravi szv. pizsmo. Kajkoli je velo szv. Jozsef, naj njemi k rokam prinesze, naj to in ono vcsini, bogao ga je. Bog csloveka. Vüpjamo sze, vnebi ga tüdi boga in poszlühne njegove prosnje, ár odküpljenje nase do szodnjega dneva trpi, trpi zato ocsinszka oblászt Jozsefova, kak Marijiua materinszka v dühovnih potrebah tüdi. Meszto telovne potrebesine njemi düsenve szpunjavata, düse njemi szprávljata, kak mati in stimani ocsa.

4. Jezus je pri njegovoj szmrtili z Marijov vred nazocsi bio. Szv. porocsiilo nam to szvedocsi. Zato je tüdi patrou mirajocsih. Nas naj tüdi bode, nam naj tüdi da z Jezusom in Marijov vmreti.

5. Jezus ga je v nebi koronüvao, odicsa. Szvela maticerkev ga za velikoga szvetca ma, njemi na csaszt vecs szvetkov poszveti, posebno njemi je poszvecsena vszaka szreda. Gledajmo nadolje njegovo szedmero zsaloszt in radoszt.

Prva zsaloszt njemi je te trgala szrcé, kda je Marija noszceca, i ka jo zatog a voljo odpüsztiti mora Marijo, to szvelo zarocsnico, to drago in ljübljeno devojko! Znao je od njene szvétoszti, ljübo jo je iz celoga szrca ali razlozsiti szii je ne mogo, odkod je noszceca, ár je escse bozsje csüde ue zvedo.

In kda bi ga te dvojnoszt trgala in zsalosztila, nakano sze je tenájveksi dár Bogi prikazoti, te nájveksi krizs na szébe vzeti: Marijo odpüsztiti, ondjé sze odrtrgnoti, njo zgübiti. Ali, kda bi sze v szrci nato nakano, kda bi vu szvojoj volji prikazao to britko daritev g. Bogi, te je prisla ta prva velika radoszt vu njegovo szrce, angel sze njemi szkazao in velo: „Jozsef, szin Davidov, ne boj sze vzeti Marijo, kaj je vnjej rodjeno, od Düha Szvétoga je.“

Vsze je zdaj nazajdobo, escse vecs je dobo. Z Marijov je Jezusa tüdi dobo. Ki je zavoljo devistva teloven ocsa

biti ne scseo, je posztao hranitelszki ocsa szina Bozsjega. Kakse veszelje je to. Veszelilo ga je pa najbolje, ka je to vsze po Mariji dobo! Ona je iz poniznoszti ne scsela szkrovnoszti bozsje ovaditi, kak „dekla Goszpodova“ je v szebi obdrzsavala vtelovljenje szina bozsjega csüdo, nego tem bole gorecse je mojila za szvetoga naj joneodpüsztü, ár ga je ljübila. Te molitvi szad je bio prijeten odgovor angelszki.

2. Drüga zszloszt ga tezsila, kda sze je morao v betlehemszko votlino z Marijov potegnoti. Kak ga je szrce bolelo, kda je Szina Bozsjega v tak velikom szüromastvi na szvet priti vido. Ali zsaloszt sze njemi je na radoszt obrnola, kda je zvedo od angelszke popevke, kda je vido paszterce pobožno moliti to szüromasko detece, kak szvojega Boga.

3. Tretja zsaloszt ga obisla, kda je vido, ka grehi ne podvrzseno Bozsje Dete mora pri obrezavanji krv tocsiti. Veszelilo ga je pa nezmero, kda je deteti ime dano: Jezus. Po tom imeni je bode zvao in ga bogalo bo! Oh radoszt uepopiszljiva.

4. Strto veliko zsaloszt je te obsüto, kda je Simeon naprejovedo Jezusovo in Marijino trpljenje. Neduzsniva in toliko bodeta morala trpeti. Veszelilo ga je pa iz vüszt Simeonovih to tüdi csüti, ka to trpljenje mnogim bode na zvelicsanje.

5. Peta njegova zsaloszt je bila, kda je pred Herodesom morao v Egipt pobegnoti. Neduzsno Dete Bozsje na szmrt iscesejo, kak ga je to peklo in bolelo. Veszelilo ga je pa, ka ga je Goszpod tak milo vodo po poti in ka njemi je v szaksoj tezsávi in szükesini na pomocs bio.

6. Sesta njegova zsaloszt je bila, kda je nazaj pridocs z Egipta zvedo, ka nameszto Herodlesa Archelaj kralüje, neprijatel kralesztva Bozsgea. Bojao, sztrahso, zsalosztio sze, ka ga zna, kak njegov ocsa, Herodes, na szmrt iszkati. Veszelio sze pa, kda ga je Angel obatrivo ino njemi naznana, naj v Nazaret ide z detetom prebivat.

7. Szedma zsaloszt in ta najvekša ga je te obisla in tri dni sztrahsno tezsila, kda je Jezusa v cerkvi zgübo. Dozdaj ga od vsze neszrecse reso, in zdaj je nej pazo nanjega in Dete je zgübljeno. Marijo je vido jokati, odgovornoszt sze njemi pred düso szünjavala, kak bode

pred Bogon od toga racsan dovaó — cse glih je nikaj ne kriv bio. — Ali ta nájvéksa tuzsnozt sze njemi na naj vekso radoszt obrne, kda dete na tretji den vcerkvi gornajde.

To je eden kratki pogled na szvetoga Jozsefa zsvljenj. e. Rad szam te pogled vrgeo naj njemi hvalodam za trüd, steroga je meo, naj nam ohrani Jezusa in Marijo in naj iz szvoje sztráni za miloscse brez racsuna odnjega dobljene, posebno za lübljeno ozdravljenje njega po razsirjávANJI njegove cseszti med vami dragi szlovenci poleg mogocsnozt odicsim.

Proszim vasz „Idite k Jozsefi!“

Klekl Jozsef

Drobis.

Szv. Ocsa X. Pius papa szo od toga glaszovitui med papami, ka szo bili tūdi na vesznici dugo let kaplan ino plebanus pa za toga volo poznajo tūdi proszto lūdsztvo, njega zselenja ino premislavanje. Pa tūdi oni szami lūbijo prosztoszt vu szvojem zsvlენji tak dalecs, ka oni, steri vu njihovoj palacsi na ceremonije goripazijo, szo sze celo presztrahsili, ka szo zdáj vsze ceremonije vkraj, kda szo X. Pius papa gratali.

Sztarinszke ceremonije i navade naprej pisejo, ka rimszki papa szami morejo jeszti zvūn csi kaksi kral, ali caszar nji pohodi. X. Pius szo zdaj zseleli, ka naj steri njihov szekretar tūdi z njimi jejo: ednok eden, drūgocs drūgi. Ka zdaj bode, ka sze navada, szlara zse vecs szto let, premeni, sz je pugucsao voditel papovih ceremonij. Nikaj na bode; csi sze vam tak vidi, prineszite escse eden sztol pa ga k mojemi dente pa te naj ovi na tiszlom jejo, ne pri mojem, szo odgovorili papa — pa je zdaj te tak. Po taksem zdaj te imajo papa drūzstvo pa ceremonar je tūdi rad, ka z papom pri ednom sztoli niscse ne je.

Kda szo vu vatikan (papova palacsa) prisli, szo tam szedem szakacsov naisli vu njihove persone kūhinji. Pét szo jih naszkori odposzlali z etimi recsmi: „K csemi je za zsalodec ednoga szlaroga csloveka szedem szakácsov?“

Oszkola szta dva. Nego teva szta tüdi preprebano kühala za njih; za to szo ednok szamo za szvojin sztarin szakacsom poszlali, steroga szo meli vu Venecü pa szo teva dva tüdi odpüsztili z recsjov: „Csi li ka szam pápa gratao, zsalodec mř je zato te szlári osztao.“

Za zaüterk edno salico kave, za obed zsupo, malo pecsénja pa száda, za vecsérjo kaj z jajca pa salico teja — to je njihovo na celi den.

Májo nas papa tri szesztre, stere szo tüdi vu Rim prisle sztanüvat z Venetije, kda szo papa gratali. One vüni vu meszti sztanüjejo. Zsenszke szo proszte, nego zdaj sze vojvodice pa grofice terejo za njihovo prijatelsztvo. Ete goszpé szo je nagucsale, ka szo szi kranscsáke szpoküpüvale pa goszpödszki oblecs pa szo tak sle szvojega brata glédát. Kda k papi notrisztöpíjo, sze papa naszmejejo pa denejo: „Ej, ej dekle, ka za fajnsceke szte napravile z szebe. Idte domo pa sze preoblecste pa tak pridte k meni.“

Zsepna vöra njuva je edna sztara szrebrna — ne vredna vecs, kak kaksí pét rajoskov. Ovarao je to eden francuszki püspek, ki je meo zlato z dragimi kamnami okincseno vero, stero je na szvojo pétdeszétletnico dobo od szvoje püspekije za szpomin. „Szveti Ocsa, menjajva z vörami, je pravo papi, jasz bom haszek meo, ka bom njuvo meo, oni pa ka do drago meli.“ Papa szo to drago vöra v roke vzeli, poglednoli pa szo jo nazaj dali püspeki rekocs: „Lepa je, lepá, nego csüj: pri szmrtnoj poszteli moje matere szam na toj veri esteo, kelkokrát vdari escse milo materino szrce pa kelkokrát sze na njo zglednem, telkokrát mi moja lübezniva mama na szpomin pridejo — ne dam ti je tá.“

Ednok szo szedeli ednomi malari, steri jih je doli malao pa je on njihove vlaszé pohvalo, kak lepo sztojijo — vcsaszi, kda je malar odiseo, szo dali szvojega dvornoga barbera zvati pa szo szi dali vlaszé zrezati.

Penez szo nikdar ne meli. Csi szo meli, szo dugo ne osztali pri njih: szirmakom szo je zdavali. Kda szo z Venecije sli na zebiranje pape v Rim szo szvoj püspekövszki posztan zalöszili, ka szo szi szpravili potrebne peneze za pot pa szo nancs v miszli ne meli, ka bi znali papa gratati. Na zseleznici szo szi retour karto — z

sterov tüdi nazaj lahko potüje — küpili. To karto je greski kral, Jüri, odkodivao od njih za szpomin. Bog jih zsvi dugo let, ka do modro vodili szv. matercerkev.

Taljanje ravno tak delajo, kak vnogi nasi vesznicsarje. Po vesznica j sze naime povszodi naidejo lüdje. ki, csi na farofi ali po farnih njivah kaksi kvar napravijo, na karanje etak odgovarjajo: „Ka, vej je to nase.“ Kakpa ka je vase! V Rimi pa zdaj vsze szlobodnozidarszke novine etak erjovéjo: „Vatikan je nas.“ Na to szlüzsbene novine rimszkoga pape tüdi to odgovorijo: „Vas je, vas nego vojszko poslite vcsaszi pa ztirajte papo z njegovoga sztanüvanja.“ Rimszki papa zse vise jezero let sztanüje vu toj palacsi, stero je celi katolicsanszki szvet zidao njemi — zdaj de pa te dobra za magazine taljanszkim kuceberon szlobodnorzidarszkim, jeli?

Eden francuszki plebanus je so po zseleznice ceszti peski szvoje lüdsztvo pohajat ino tolazsit, stero je povoden na nikoj szpravila, kda vpamet vzeme, ka je zselezno ceszto voda tüdi prekvtrgnola pa je 30 metrov dugo grabo nihala. Znajoksi to, ka naszkori eden vlak pride, je naprej bezsao, z rokami mahao, naj henjajo pa kda je vido, ka masiniszter li nescse henjati, ár njega ne razmi, sze je prek po sinjaj vrgao pa ztem je masinisztra przszilo, ka je vlák sztavo. Jeli ka szzi je taksi pop zaszlüzso, ka szo ga francuzje z farofa pregnaáli pa ga za kodisa vesinoli? Kelko lüdi j on zdaj reso szmrti z tem, ka przraven bio raj mreti, kakpa vlak dalepüsztiti!

Jaures, tak sze pise tiszti socialdemokratsni miniszter na francuszkom, steri vu szvojem celom zsvljenji drügo ne delao, kak katolicsance pregnanjao. On je tüdi najbole delao za to, ka sze naj szamosztanci z francuszkoga prezsenéjo zdaj pa ka sze njemi je zgodilo: lasztivna njegova hcsi nüna scsé biti. On vszikdar od toga gucsao, naj vszaki cslovek szlobodno dela. ka scse; jeli de zdaj njegova hcsi szlobodno delala, ka scsé? Ona vesini, kak pisejo pa ta miloscsa, stero njoj Bog dao na nüiniszki sztan znova szvedocsi, ka Bog jezero prilik ma modriase szveta za norce vesiniti.

Vucseni velikasje i poboznoszt. Szlabé pameti lüdjé sze przinasz tüdi mesajo, kda vidijo tak zvano „goszpodo,“ ka ne hodi vu cerkev, csi pa steri ide, on pa tak zija

pri celoj mesi okoli po cerkvi, kak tele na nova vrata. Persze, to vi ne vete, ka szo taksa goszpoda ne vucsená, ka je toga bozsnoga oponasanja pravi zrok ravno to, ka ne poznajo navuka szv. materecerkve. Prava vucsenoszt Boga postúje túdi vu nasih csaszaj pa njemi túdi szlúzszi. Piszali szmo zse eti od toga, ka je na nemskom Lövenstein Karol vojvoda v kloster sztopo, njegova szesztra i dve heserej szo núne, szachsoszskoga krala szin Miksa je szvetszki dúhovnik ino glaszoviten vucsenják, lippejszke vladarszko grofovszke familie je Arnuld grof kanonik v Becsi, z Lichtenstein vojvodov rodovine je Júri benediktinar, Henrietta pa núna, Croy Nándor vojvoda je dúhovnik; Hohenlohe Schiljingfürst vojvoda je v Seckau benediktinar, njegov brat pa v Erdélyi (na vogrszkom) szvetszki dúhovnik; a Schwarzenberg Maria vojvodica pa dve Salm grofice szo benediktinarszke núne; edna hesi Lobkovitz vojvode pa tri zsenzke kotrige Isenburg vojvodove rodovine szo túdi v klostri — jeli ka prava goszpoda szlúzszi Bogi? Vu velkih mesztaj szo po szvetkah cerkve pune goszpodé, ar eti poznajo Boga.

Bog sze nazveszto vu naturi csloveki: Csi ozdalecs ogenj vidim na pasniki vu tihoj noci, znam, ka szo pasztirje tam — csi sze pa gorizglédnem na zvezdno nebo, kde jezero i jezero poszvetov bliszkece, jeli ne bi znao, ka je Bog tam?

Szo ki pravijo, ka ne verjejo Boga — pa ga li preklinjajo. Zakaj preklinjas ono, koga nega? Csi pa je, kak ga vüpas preklinjati?

IX. Pius papa, steri szo pred Leonom XIII. tim bili, szo tak pobožsnoga zsvljenja bili, ka szo zdaj njihov drúgi naszlednik, X. Pius, zapoved vödáli, naj vküp poberejo vsze, ka je szamo mogocse z njihovoga zsvljenja, ka bi z toga mogli te vöpovedati szod od njihove szvetoszti. Za njihovoga csasza je bila teberija na taljanszkom pa túdi za njihovoga csasza szo Viktor Emanuelove vojszke Rim vzéle od rimszkih papov.

Razlicsne vere kelko naszledüvalcov majo na celom szveti, nam eden vucsenjak, ki je meo csasz to vküperzacsunati etak popise:

Katolicsancov je na celom szveti. . . 272,638.500

Protestantov (lutheranje, kalavinje it. d.) 166,066.000

Pravoslavnih, Starovercov	120,157.000
Zsidovov	11,027.000
Mohamedanov (türki)	202,048.000
Buddhistov	137,935.000
Hinduv	209,659.000
Konfuciov i taoisztov	231,816.000
Sintoisztov	24,900.000
Fetis molécsih (rázlicsne vere)	157,069.000
Drúgih mésih	15,352.000

Z toga vidimo, kelko naroda ne pozna esce prave Krisztusove vere. Isztina, ka je katolicsancov najvecs, da pa ovih drúgih vszeh vküper je ogromna vnozsina. Szo missionarje med njimi zdaj zse po celom szveti, molte, túdi estevci za njé, naj njim Bog da milosceso, ka bode kak najprle edna ovsarnica i eden pasztir. Ki pa zmore, sze njemi naj ne mili túdi kaksi filer aldúvati na krscesanszke missione.

Posta reditela.

Fr. Rozsmann Clevelad. Isztino máte, majusa 13-ga szam dobo od vász 8 koron i 4 fillerov na kalendare — zdaj szte mi znova poszlali; ka bom zdaj z temi penezi: Szlobodno osztanejo naprej za kleti?

P. E. Te drúgi je prekeszno no priseo. Bolsi je, kak prvi, steri sze ne more núcati. Pomali nam ide — vszaki nasz ma zadoszta szkrbi pa liszt sze túdi dugo rédi.

